

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K. Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A pártok helyzete.

— Két czikk. —

I.

Az ötödik ülészak megnyitásával együtt az a lélekarangismegszólal, mely Memento mori-t bug a képviselők fülébe. Boldog főrendek! Nekik mindegy, akár első, akár ötödik legyen az ülészak; ha elnapolják, ha be rekesztik is az országgyűlést, ők továbbra is tagjai maradnak a törvényhozó testületnek. De nem így a nép kegyétől és a kormány támogatásától függő képviselők. Ezeknek dicsősége legfeljebb öt évre van biztosítva, de ezen idő alatt is örökké ott lebeg fejük fölött a feloszlás Damokles-kardja.

Több hónapon át tartotta magát a hír, hogy a kormány még az idén feloszlatta a képviselőházat, de mivel szerencsésen eljutottunk a nov. 20-ig, s mivel a költségvetés megszavazva nincs, s mivel nem történt arra vonatkozólag egyéb intézkedés sem, egészen nyugodtak lehetünk, hogy ebben az évben már nem oszlatják föl a parlamentet.

De a következő év az feltétlenül meghozza az új választásokat és valószínű, hogy már késő tavaszkor, illetőleg nyár elején szölgattanak az urnák elé Magyarország választó polgárai.

Az új választások máskor is nagy izgatottságba ejtették a holdokló ország-

gyűlés tagjait, de ezuttal az izgalom és mondjuk az ijedelem még a rendesnél is fokozottabb, mert most fog eldőlni az 1899. XV. törvény értéke és most fog kitűdödni a kuriai biráskodás gyakorlati jelentősége.

Nem kutatjuk ezuttal, hogy a kormány beavatkozás korlátozása s a nemzetiségek várható akcióba lépése mennyiben fogja befolyásolni az általános választások kimenetelét, ezuttal csak azt vizsgáljuk, a parlament pártjait milyen kondícióban találják majdan az új választások.

Kezdjük az ellenzékekkel! Az ellenzék szempontjából nevezetes dolog, hogy a mostani országgyűlés derekán az egyik ellenzéki párt, t. i. a nemzeti párt megszűnt létezni. Beolvadt az a szabadelvű pártba és komoly elhatározásának bizonyítéka a két évtizeden át kipróbált pártszervezetét is feloszlatta. Ez a tény kétségtelenül a többi ellenzéki pártnak válhatná javára, ha erejük és tehetségük volna a gazdálanná lett nemzeti párti választók elhódításához.

A néppárt meglehet, hogy magához vonzza a volt nemzeti pártiaknak egy töredékét, a függetlenségi pártiak azonban, melyeknek pedig a volt nemzeti párt jogi követelései alapján több joga volna az elhódításra, aligha vesznek részt az osztozkodásban.

A nemzeti pártiaknak egy része a néppárthoz, a másik része a kormánypárthoz fog csatlakozni, a harmadik kontingens pedig, s azt hisszük, számbelileg ez lesz a legerősebb, tartózkodni fog a választási mozgalmakban való részvételtől. Amit annál is inkább sajnálhatunk, mivel a nemzeti párti választók jelentékeny része az ország legintelligensebb s legfüggetlenebb elemeiből való volt.

Érthető érdeklődéssel tekint mindenki a néppártnak a választásokon elérendő sikerei elé, mert hogy ez a párt az új választásokon jelentékeny mértékben szaporodni fog, az aligha szenvedhet kétséget. A néppárt egyetlen pártja az országnak, mely meg lehet elégedve a végnapjait élő országgyűlésen elért eredményeivel. Ha meggondoljuk, hogy az országgyűlés kezdetén kvazi még parlamenti pártnak sem akarták elismerni ezt a pártot, s igen sokan rossz néven vették Bánffytól, hogy Rakovszkyt megválasztatta a ház egyik jegyzőjének, s most négy év után azt látjuk, hogy Szilágyi Dezső egyedül ezt a Rakovszkyt tartja magához illő ellenfélnek, s hogy oly kényes és nagyfontosságú kérdésben is, milyen a trónöröklés kérdése, a néppárt irányító befolyást gyakorolt a napokon át folyó vitára, azt kell mondanunk, hogy a néppárt csakugyan meg lehet elégedve ezzel az eredménnyel.

T Á R C Z A.

Az iskola és a jövő.

— Felolvasta Szabó Jenő ifj. falvi ev. ref. lelkész a tanítók közgyűlésén 1900. nov. 15-én.

(Folytatás és vége.)

Hát az iskola? A jövő letéteményese! Ez a gyémánt csiszoló műhely, hol szívünk drága kincseinek értékét kellene megsokszorozni. Tizenöt évi tanulmányozásomnak eredménye az a tapasztalat, hogy az iskola sem áll még hivatásának magaslatán.

Igaz meggyőződéssel állítom, hogy az, a mit ma az iskola végez, még mindig csak népoktatás, de nem népnevelés. Meglátszik az az egymás nyomába lépő generációk szellemén. Elég egy pillantást vetni a társadalom mai képére, hogy erről meggyőződést szerezzünk. Micsoda sovár gyorsasággal igyekszik ma az enyém érvényesülni! És ez valódi erő híjjával legtöbbször a köz rovására történik! És aztán törpül az emberi nagyság, nő, rémületesen nő a proletárizmus! Ez a beteges kor érdemé emeli az egyszerű kötelesség teljesítést; munkásságnak bélyegzi a meggyőződés szilárdságát, lojalitásnak magasztalja a meghunyászkodást; liberalizmusnak

nem egyszer a történelem meghamisítását. Abból a vádból, mely e tünetek nyomán támad, sok esik vissza az iskolára. Az ismeretek terjesztése nem lehet egyedüli feladata az iskolának! Kedély fejlesztés, jellemképzés: az emberi méltóság megismertetése, az öntudat, önérték fölébresztése, az embernek és az igazságnak szeretete és ennek manifestációja által ép úgy bele vág az iskolai nevelés keretébe, mint a tudás elplántálása. Sőt ez amazok nélkül értéktelen, mert csak ezekkel együtt lehet egész embert nevelni. Ezek együtt adják a szellemi világosságot. Hogy ne látszassam alap nélkül vádolni az iskolát az e téren elkövetett mulasztásokért egy igazán szociális példát hozok fel. Itt van a történelem tanítása. Egyetlen tantárgy sem nyújt bővebb alkalmat arra, hogy felébressze gyermeki lélekben a derékségre való törekvést mint ez. Hiszen a történelem az emberi nagyság gazdag tárháza! Hogy tanítjuk a történelmet? Az utóbbi években körülbelül 14–15 népiskolai év záró vizsgán voltam jelen a kir. tanfelügyelőség képviselőjében. És azokon csodálat fogott el. A gyermekek briliáns történelmi feleleteket adtak. Az eseményeket leíró előadáson végig ömlött a mi zengő magyar nyelvünk összes bűbája. Szinte szárnya nőtt lelkemnek mikor ezt a költészetet hallottam. Micsoda remek stílusa is van ennek a nagy, koszorus költőnek, Jókainak! Igyekeztem fölfedezni gyermekek arcán

valami lelkesedést, valami szent hevületet az alatt míg e pompázó sorokat mondják. Fájdalom, nem bírtam fölfedezni. A nagy nehezen betanult költői virágok elfojtották a történelem szellemét, annak gyújtó igazságát. Pedig az életnek eme mestere igazságot kell, hogy tanítson. És nem hallottam érzékeltesét a historia tanultságainak. Hogy ezt a népet még a romlásba is mindig a megszentelt törvényekhez való szívós ragaszkodás vitte. Hogy e népek, a maga nagyszerű jellemvonásai mellett vannak olyan gyöngeségei, a mik nem egyszer létét fenyegették. Könnyű elfeledése a múlt bántalmainak, határtalan megelégedés önmagáról egy hűségát legyező szóért, vagy az erényeire való hivatkozásért. Jussom csak eszünkbe Mária Terézia esemegopolitikája! Pedig e gyöngeségeknek elhallgatása bűn, a minél csak egy van nagyobb, nemzeti jogaink megismertetésének elhanyagolása. E bűn nyomán sarjadjik föl az önérték bántó hyperloyalitás és ennek nyomán fenyeget az az óriási csapás, hogy népünkben rendre-rendre a függetlenségnek még ideálja is kivesz!

Csak egy példa az, a mit felhoztam. És nem is hozok fel többet. Ismétlem: a mai iskolai nevelés fogyatkozásai vissza tükröződnek a generáció szellemén. Ilyen generáció nem nyújthat garanciát arra nézve, hogy a jövő nagy kérdéseit becsülettel meg tudja oldani. Sőt ezt féltetni lehet, hogy

Tóth Antal

fogászati műterme **Id. Jancsó Mózes** ur vaskereskedése fölött az emeleten. Készít egyes műfogat, egész fogsorokat szájpaddal és anélkül. Plombál aranyral és ezüsttel. Foghuzás orvosi felügyelettel. Olcsó árak.

Közügyülés.

(Folytatás.)

Második nap

a Grosselin-czukrasz-féle fonomimikai olvasási módszer bemutatásával vette kezdetét.

Az áll. el. iskola I-ső osztályában ugyancsak az I-ső oszt. tanulóival Szabó József e kitűnő tanítónk mutatta be a jelzett módszer kiváló előnyeit, mely a tanítókat feltétlenül meglepte s annak iskolájukba való bevezetésére többen is ajánlkoztak. Ez újabb tanítási eljárást, mint kitűnő vívmányt, ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

Ezt követően a közgyűlés rendes helyén a tegnapi kiküldött bizottságok jelentését hallgatta meg.

Az áll. el. iskola, a róm. kath. népiskola helyiségei és felszereléséről Szabó Sándor kézziszentléleki tanító tett terjedelmes jelentést — az utóbbinak felszerelését, bár a multinál jobbnak, de még mindig hiányosnak, helyiségét czélszerűtlennek jelentvén ki.

A segély és temetkezési egyelet tiszti karának megválasztására kiküldött bizottság jelentése szerint a szavazatok alapján megválasztottak:

Igazgató-elnökök: Sipos Samu, aligazgatók: Bartha Ignác, pénztárosok: Jakab Álmós, titkári-ellenőrök: Hadnagy Antal, igazgatóknak: Nagy István, Király István, László Lukács, Fábán Károly, Pap György. Cseh Izsák a bálrendezőbizottság elnöke jelentése szerint az estély jövedelméből befolyt 460 korona, melyből leutíva a kiadásokat a tiszta jövedelem 231 korona 31 fillért tett. A tiszta jövedelem megosztott tanítók-háza és a tanítótestület pénztára között.

A közgyűlés a felülfizetőknek áldozatkészségükért, a bálrendező bizottságnak fáradozásaiért hálás köszönetet szavazott.

Megboldogult Erdélyi Károly polg.-iskolai igazgató felett Nagy Károly árvaházi-igazgató olvasott fel egy igazi kartársi szeretettől tolmácsolt, a vesztesség nagyságához mért, őszinte részvét hangján írt emlékezőst.

Viszsa időzve a tanító testület egyik megteremtőjének, zászlóvivőjének fennkölt lelkével összeforrt hervadhatatlan emlékeit fényes tollal, kitűnő iránylyal, mély érzéssel rótta le Nagy Károly azt a kegyeletet, melyet minden tanító, ki Erdélyt ismerte, igazán szívében visel.

Néhai Szabó Sándor martonfalvi tanító fölül Benkő József dálnoki tanító tartott szintén sikerült találó szívből jövő emlékbeszédet.

Mintkét emlékbeszédet a közgyűlés emlékkönyvében megörökíteni határozta — s a felolvasóknak fáradozásaiért hálás elismerést és köszönetet szavaz.

A központi választmány azon javaslata, hogy a tanszermuzeum az egyes iskolák között osztassék szét, mert fentartására nem rendelkezik anyagi erővel, meg a sepsiszentgyörgyi polgári iskola is tovább

a tanszermuzeum által elfoglalt helyiséget nem nélkülözheti, továbbra is fentartandónak határozottat, mivel a sepsiszentgyörgyi óvodánál a tanszermuzeum elhelyezhető s Kobány Mihály mintavivő készséggel vállalta el ideiglenesen a tanszermuzeum kezelését s a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz kérés intéztetik, hogy a beiratásokból begyűlt összegből 5%-ot a muzeum részére kegyeskedjék engedélyezni.

A tanítótestület által egy tanítói árva fentartása és nevelésére a háromszékvármegyei árvafülszeretetháznál tett 2000 korona alapítványnak átadása iránt intézkedés tételét s Bodola Sándornak, mint az alapot gyűjtő és kezelő pénztárosnak köszönet fejeztetett ki.

A kolozsmegyei és nógrádmegyei tanítótestületek átiratai a vasuti kedvezményes utazás és a tanítótestületek portómentes levelezés tárgyában elfogadott és hasonló felirat intézése határozottat.

A vasmegyei tanítótestület átirata a 15 kros nyugdíjalapjárulék megszüntetése tárgyában nem fogadtatott el, hanem a M. T. O. B. útján felterjesztés határozottat a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz, hogy a tanítói nyugdíj revíziója alkalmával a nyugdíjalap javára eddigszedett 15 kr. járulékot ne törölje el, hanem egy későbbi következő revízióig hagyja fenn az országban szervezés alatt álló s ezután szervezendő tanítói internátusok javára.

A tegnapi közgyűlésben megválasztott tiszteletbeli tagok taviratilag értesítették, melyre Benedek Elek és Földes Géza a következőképpen válaszoltak:

„Fogadják hálás köszönetemet a székely testvéri szeretet megnyilatkozásáért, új erőt ad ez nekem a további küzdelemre. Áldja meg az Isten egyenkint. Benedek.”

„Isten áldása, a szülők és a nemzet hálája kísérfje nemes munkájukat. A megemlékezést köszönöm. Földes.”

A járáskörök által összegyűjtött adatok alapján Háromszékmegye földrajzának megírására 200 korona pályadíjjal pályázat hirdetése határozottat, melyben az erdővidéki és a megyei római katolikus tanítók egyleteinek tagjai is résztvehetnek.

Általános helyesléssel emeltetett határozattá a központi választmány ezen határozati javaslata:

„A háromszékmegyei tanítótestület, mely megbotránkozással vette tudomást azon móltatlan és igaztalan támadásokról, melyeket utóbbi időben a „Pesti Hírlap” a magyar tanítóság ellen intézett; azon megmagyarázhatatlan eljárásról, hogy „tarbetyár”, „tudatlan kosta” gúnyneveket gyárt s azokat a tanítói tekintély rovására világgá bocsátja; azon érthetetlen gondolkodásról, hogy a tanulókat és szülőket a tanítóság ellen nap nap után lázítja s midőn a „Pesti Hírlap” támadásait önérzettel visszautasítja, egyidejűleg kijelenti, hogy a „Magyar Tanítók Országos Bizottságának” ez ügyben alkotott határozati javaslatát teljesen magáévá teszi, elfogadja, aláírja, s a M. T. O. B.-nak a tanítóság becsülete érdekében tett erőfeszítéséért, higgadt, tárgyilagos és önérzetes határozati javaslatáért köszönetét nyilvánítja.

A „M. T. O. B. ezen javaslat szellemében határozott, kiemelvén természetesen, hogy „a testi fenyték pedagogiai kérdésének tárgyalásába ezuttal nem bocsátkozik, az iskolában elkövetett brutalitásokat általában elítéli és ilyenekkel szolidaritást nem vállal.”

A jövő gyűlés helyének megállapítása a központi választmányra bízott.

Ezzel a mai napra kitűzött tárgysorozat ki lévén merítve, elnök midőn megköszöni a tagoknak, hogy a kétnapi gyűlés alatt nemcsak pontosan tartottak, hanem komoly, tárgyilagos tanácskozással a tanítótestület tekintélyét fentartották, erősítették a magyar népoktatásügyet, ha egy porszemmel is, de előbbre vitték, meleg érzéssel mond a megyei tanítók nevében hálás köszönetet hatálykai Potsa József császári és királyi valóságos belső titkos tanácsos, kamarás főispán ur ő nagyméltóságának a tanügy és tanítók önzetlen barátjának, ki ez alkalommal is örök hálára kötelezte a néptanítókat; ugyszintén köszönettel adózott a kir. tanfelügyelőnek, ki a gyűlés folyama alatt is felszólalásaiban beigazolta, hogy a megyei tanügynek magas színvonalra emelése legfőbb törekvése s ezt a tanítók lelkesült munkásságával éri el, a gyűlést bevérfja.

Vajha a tanítóság minden tagja e gyűlésen nyert impressziókhöz hű maradna s megyei kultu-

ránkban mutatkozó hiányokat helyes nevelési elvek felvételével igyekeznék egyengetni a miért Isten áldását és segédelmet ha kérjük s a czél érdekében kitartással gyakorlatilag dolgozunk, csak azt tesszük, mivel önmagunknak és kedves hazánknak mindnyájan tartozunk. — ö —.

A magyar korona országainak harmincz éves államháztartása.

1868-tól 1897-ig.

— A m. kir. állami számvevőszék által szolgáltatott adatok nyomán közléteszi Benke Gyula országgyűlési képviselő, a zárszámadásvizsgáló-bizottság előadója. —

(Folytatás.)

A vasutügy terén mindjárt az alkotmány helyreállítása után nevezetes intézkedések történtek. Az egyre élénkebb vállalkozási kedv, mely a változott viszonyok nyomában járt, ebben az irányban is hamar tért hódított annál inkább, mert vasutakban nagyon is szegény volt az ország, s minél rövidebb idő alatt egy közgazdasági érdekeinknek megfelelő vasuthálózatot teremteni, általában kedvező és gyümölcsöző vállalkozásnak tetszett.

Miután a törvényhozás vasuti és esatornázási czélokra még 1867-ben jelentékeny kölcsönt engedélyezett, a következő esztendőben több fontos vasutvonal építését rendelte el államköltségen, de egyidejűleg és a következő években magánosoknak is nagyobb számmal adott engedélyt vasutépítésre s az ebbeli magánvállalkozást szívesen támogatta kamatbiztosítással. A kamatbiztosítással az állam igen nagy terhet vett magára, melynek nem csokoly része volt az akkori pénzügyi helyzetnek gyorsan bekövetkező válságában. A kamatbiztosítás alapján nyújtott előlegek visszatérítés kötelezettségével adattak ugyan, csak hogy azoknak legkisebb része térült meg tényleg s tulnyomó részük valódi kiadásként nehezedett a kincstárra.

A kamatbiztosítást élvező vasutaknál újabb beruházások is válván szükségessé a törvényhozás 1875-ben felhatalmazta a kormányt, hogy a kamatbiztosítást az erre a czélra szükséges tőkékre is kiterjeszthesse az okkor és 1876-ban contomplált vasuti beruházási kölcsön azonban csak később bocsátattat ki.

A kamatbiztosítás az 1873—1883. években élte fénykorát.

Az előlegezés körül szerzett kedvezőtlen és súlyos tapasztalatok segítették egyengetni az utat az állami vasuti rendszer számára s a nyolczvanas években a vasuti politikát már ebben az irányban találjuk. Eleinte találkoztunk ugyan még mindig nagymérvű előlegezéssel is, de törvényeink egyuttal számos vasut építését s ugyanannyinak megváltását rendelik el s 1883-ban külön törvény rendelkezik a kamatbiztosítást élvező csekély jövedelmezőségű vasutaknak állami kezelésbe vételéről.

Közben az egyes vidékek forgalmi és közgazdasági igényei szempontjából előtérbe lép a helyi érdekű vasutak kérdése is s az 1880. törvényhozás szabályozván engedélyezésüket, számukra különös kedvezményeket és előnyöket is biztosított.

A későbbi években egyre tovább folyt az állami vasutak építése és más, létező vasutak megváltása, jelentékeny beruházások fokozták a vasutak jövedelmezőségét, s fejlődik az egész országra kiterjedő hatalmas hálózat, mint közgazdasági életünk fellendülésének egyik legfőbb tényezője és emelője. Mindezekkel kapcsolatban azonban egyre nőtt az ország államadóssági terhe is, mert egyfelől a sok millióra menő beruházásokat az állam rendes jövedelméből fedezni lehetetlen volt, másfelől pedig a megváltott vasutakkal is nagy összegű adósságok szállottak az államra.

A tényleg befektetett tőke 1870-ben 66,000 frtot, 1897-ben ellenben 109,600 forintot tett pályakilométerenként.

Az 1885. évtől kezdve az államvasutak üzleti bevételeinek és kiadásainak alakulását befolyásolják még a saját számlára és az önköltségek megtérítése mellett kezelt viczinális vasutak, melyeknek vonalhossza szintén egyre növekedett.

Tán mondanunk sem kell, hogy a mind nagyobb kiterjedésű hálózaton a gazdasági és kulturális élet lendülésével kapcsolatban egyre emelkedett a forgalom is, egyaránt növelvén az üzleti bevételeket és kiadásokat.

(Folytatjuk.)

A szegényekért.

Kenyérhullás — Istenáldás.

K.-Vásárhely, 1900. nov. 23.

Ez a legmegilletőbb czím, a mit soraim élére írhatok. Mert valósággal kenyérhullás volt november 20-án, — múlt kedden — a helybeli minoriták templomában. Hatvan szegény kapott kenyér és főzeliszt alamizsnát Szt. Antal perselyéből. De mi ez? miféle új szülött gyermeke ez megint a kath. egyháznak? Egy jótékonyági egyület, vagyis jobban szólva: az emberszeretet és a jószívek önkéntes társulata a nyomor, a szegénység enyhítésére. Nincs ennek az áldásos intézménynek bejegyzett tagja egy sem, és mégis mindenki, a kinek szívében van könyörület és szánalom, önként tagjává lesz, bármelyik templomban imádkozzék is, mert e város szegényeit osztatlanul, — tekintet nélkül vallására, — egyformán segíti. A jelentkezett szegényeknek fele, ugyanis, mint értesültem, ev. református vallású. Tamásy Imre, a r. k. hitközség lelkes, fáradhatatlan lelkesze teremtette meg ezt a humanus intézményt városunkban egész csendben, minden zaj nélkül. Csak egyszerre feltűnik s mindjárt áldásait is osztogatja. Megható jelenet volt, mikor kedden ő maga osztotta szét azt az 50 drb 2 kgrmos fehér, frissen sült kenyeret és 30 klg. főzeliszt a mi rongyos, éhes, egykor tán jobb napokat látott városbeli szegényeinknek. És így lesz ezentúl minden kedden a kantai templomban a reggeli órákban.

Ismeretes már az egész világon, így hazánkban is mindenfelé s ez a kegyes intézmény, mely enyhíteni akar és tud is a szegény éhezõ emberen és annak, ha van, az egész családján, mert a hol gyermekek vannak oda főzelisztet juttatni hetenkint, tagadhatatlanul városunkban a szegényügyet, ha nem is szünteti meg egészen ez a vallásos intézmény, de nagyon is érzékenyen megoldás felé vezet. A mi pedig a legnagyobb áldása ép korunkban ezen üdvös mozgalomnak, az, hogy az elégedetlen, nyugtalan és elkeseredett embert a templomba, az Isten-séghez vezet, hogy ott ismét hinni, remélni, szenvedéseit, nyomorát békén viselni megtanuljon. Ott látnia kell, hogy az Ég maga könyörül rajta, mikor kenyeret, ruhát, vagy téli tüzelõt oszt ki részére maga az Ur szolgálja.

Az ám! de miből, ha ennek az együletnek nincsenek tagjai, ha ez az egyület nem gyűjt idõnkint könyöradományokat s nem rendez bálakat? Az emberszeretet, mely közös mindnyájunké, hozza itt össze önként filléreit, a nélkül, hogy erre õt jó szíven kívül valaki kötelezné. A kantai templomban Szt. Antal szobránál egy persely van elhelyezve, melynek tartalmát hetenkint kiüritik s abból vesznek, szereznek kenyeret, lisztet stb. a szegények számára. E célból, hogy minél több jót tehessen, minél több nyomorulttal, több ütlethelyiségben is lesz elhelyezve „szegények perselye“, mely a templomi gyűjtéssel hetenkint egyesítetik s a szegények segélyezésére fordítatik. Felöleli ez az intézmény a betegek látogatását is. Ha az a szegény nem jelenik meg kedden a kenyereért, városunk hölgyei közül néhányan ígéretet tettek arra nézve, hogy úgy ekkor, mint idõnkint más alkalommal is felkeresik otthonában azt a szenvedõ beteg koldust, vagy házi szegényt és gyors segélyben részesítik, gondozást nyújtanak neki.

Az egyesek részéről az alapító és intéző plébános kezeihez beszoigáltatott avult, ócska ruha- és lábbelifélék szintén, javított, foltozott állapotban áiosztatnak a szegények között. Különösen a sok rongyos, ruhátlan gyermek részére — van elég! a szíve esik meg sokszor az embernek rajtuk, ha látja õket — fognak a ruhafélék felhasználni. Igen jól teszik módosabb polgáraink, különösen a háziasszonyok és anyák, ha a már használhatatlan, kopott, szakadozott alsó és felső ruhákat, lábbelit stb. a kantai plébánoshoz beküldik. Ő a többitől majd gondoskodni fog.

Igy röviden ismertette ezt az észrevétlenül megszületett, de valóban itt e város falai között is majd sok áldást hozó intézmény szervezését és irányát, mit mondhatnék mást, mint azt, hogy filléreinket, ha majd látunk olyan perselyt, a melyen ez a felirat lesz: A szegényeknek kenyérre, ne sajnáljuk s vessünk szívesen mi is kenyérrevalót. Hisz a legszembetűnőbb célját segítjük ezzel elő: enyhítsük a szegények inségét s megődesítjük azokat a könyveket, melyek-

nek özöne bizony igen sokszor látatlanba pataként folyik nem egy szenvedõ ember szeméből.

Midõn alakulóba volt szt. Antal egylete, tervbe vétetett egy szt. Antal szobornak a beszerzése, hogy legyen a mi folytonosan emlékeztesse az embereket az emberszeretetre és egyszersmind állandósítsa ezt a humanus egyesületet is. Számításon kívül egy ismeretlen jótévõ, a ki értesült a mozgalomról, egy 160 cm. magas gyönyörű szt. Antal szobrot küldött ajándékképpen a kantai templom részére, sőt annak felállítási költségeit is magára vállalta s ezzel mintegy 600 koronát áldozott a szt. czél elérésére. A hívek és a nagyközönség részéről önkéntesen összeadott mintegy 250 korona, a mit a szobor beszerzésére fordítottak volna, e szerint szintén a szegények javára esik.

Ezekben ismertetvén ezen városunk szegényeire nézve igazán áldásos intézményt, csodálatunkat kell kifejeznünk, hogy hogyan sikerült Tamásy plébánosnak oly gyorsan létesíteni azt? Csak úgy, hogy segítségére jöttek városunk nemesen érõ hölgyei, a kiktől úgy tudjuk, hogy ez idõig kivétel nélkül katolikusok. Reméljük azonban, hogy más vallású hölgyeink is csatlakoznak nemsokára e nemes czélú ügyhöz, tekintve, hogy szegényeket is valláskülömbőség nélkül segítik, nem csak így volna méltányos, de így lenne igazságos is.

Egyesítse tehát az emberszeretet szent ügye jótékonyaság gyakorlásában városunk hölgyközönségét minél előbb! Támagassák kivétel nélkül ezen áldásos intézmény létesítõjét, Tamás Imre plébánost, kisokoldalú elfoglaltatása mellett is éjjel nappal tesz, csak hogy a szegények minden kedden reggel kenyeret kapjanak!

Felhívás a székelgy háziiparosokhoz.

A politikai viszonyok kedvezõtlen befolyása következtében évtizedek óta az ezeltõtti élénk forgalom a szomszédos Romániával megszakítást szenvedett a minthogy nem volt könnyû dolog a székelgy lakosság szövõipari készítményeit mind Magyarországon elhelyezni, mert az ország más vidékein más fajta cikkek kerestek, a szövõszet nem terjedhetett sikeresen, sőt mi több, ezen ipari foglalkozás egyre hanyatlott.

Bár találkoztak oly kiváló székelgy férfiak, kik odaadó áldozatkészséges hazaszeretettel fáradtak azon, hogy munkát és keresetet adjanak a népnek, első sorban áll közöttük mélyen tisztelt főispánunk Potsa József ur ó nagyméltósága; de az egyesek ereje gyenge ahhoz, hogy a hátrányos körülményekkel meg küzdjön.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ur ó nagyméltósága, kinek a házi ipar fellendítése érdekében kifejtett mûködését siker koronázza, ki megadta az országnak azt, a mi eddig hiányzott, az ipar fejlődését, nem feledkezett meg a székelgyekről sem, s midõn legutóbb itt járt, elhatározta, hogy itt Héromszék megyében:

1. a fennálló szövõgyárat Seps-Szent-Györgyön kibõvíteni fogja;
2. hogy öt éven belül fokozatosan 500 háziiparost új czélszerû szövõszékekkel ingyen ellátni és azokat állandóan foglalkoztatni fogja.

Ezen küldetéssel Klinger Henrik czéget bízta meg, mely Magyarországon eddig is 1200—1500 munkást, köztük 700 háziiparost állandóan foglalkoztat.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur tervének végrehajtására a Klinger Henrik czég a „Székelgy Szövõgyár és Házi Ipar Vállalat Seps-Szent-Györgyön Klinger Henrik“ czím alatt Seps-Szent-Györgyön folyó évi novembertõl kezdve egy központot és ezen kívül a megyékben elosztva több fióktelepet fog létesíteni.

A nagyméltóságú kormány által engedélyezett új szövõszékeket a jelenkezõ háziiparosok között díjmentesen osztják ki. Ezen szövõszékek mindaddig, míg az illeték a vállalat számára dolgoznak, a házi iparosok tulajdonában maradnak.

A szövõszékeket a mesterek fel fogják állítani és oly szövõtt cikkek elállítására berendezni, a melyek Magyarországon szükségeltetnek és a háziiparosokat a czélszerû elkészítésre ki fogják tanítani.

A Klinger Henrik czég kötelezte magát, hogy az 500 háziiparost, kik ezen új szövõszékekkel elláttatnak, foglalkoztassa, bármikor a háziiparosok munkát vállalni akarnak, nekik a fonalat szállítani, a megfelelő kikötött szövõdíjat kifizetni és a kész árut átvenni fogja.

A háziiparosoknak ez uton alkalmuk van otthon, saját lakásukban, bármikor foglalkozást keresnek, munkát és jó keresetet kapni, mit a lakosság különösen tölre, mikor a mezei munka szünetel, bizonyára örömmel fog fogadni.

A kikötött szövõdírt a munka átadásakor az

ellenõrzõ mesterek rögtön ki fogják fizetni, úgy, hogy a háziiparosoknak semmiféle költsége vagy kiadása nem lesz.

Minthogy ilykép a nagyméltóságú Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ur kezdeményezése folytán alkalom nyílik szorgalmas munka mellett jó keresethez jutni, télen is és oly idõben, midõn mezei munka nincs, felhívom a lakosságot, hogy a községbírónál jelentkezzenek, hogy a bejelentésekhez mérten télen a szövõszékek felállítását meg lehetesen kezdeni.

Sepsi-Szent-György, 1900. november hóban.

Ujdonságok.

— Kinevezések. A közoktatásügyi miniszter Berger Ignác kézdivásárhelyi, Dienes József szuszfalusi állami polgári iskolai segédtanítókat a X. fizetési osztály harmadik fokozatába rondes tanítókká nevezte ki. — A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Héromszék vármegyében a baróthi anyakönyvi kerületben Zöld Sándor állami polgári iskolai tanítót anyakönyvvezetõ helyettesé nevezte ki.

— Idõjárásunk. Szép hosszú õsz után kezd az idõjárás télire válni. Megindult az esõzés, melynek a vége minálunk hó szokott lenni. A levegõ hőmérséklete még maig is aránylag enyhe, azonban ez már nem fog sokáig tartani s a tél beállta minden nap várható.

— A gyulafalvi siklón történt 15 ezer koronás lopásról újabb hír érkezett. A tettes a pénzösszeget kívül több postacsomagot is sajátításon helyezett. Ezek között étel és ital tartalmuk is voltak. Így hát a tolvaj kitünõ napot: fõnyereményt csinált magának sorsjegy nélkül. Azonban a kifosztott pénzes láda mellett — nagy sietségében — ott feledte a nyakkendőjét, mire a felesége — diéséret a csendõrség ügyes kérdéseinek — ráismert, s így a tettes nyomozása csak a kézre kerítésre szorítkozott. A rablás napján az illetõ több társával a sikló aljára együtt ment, de ott tõlük elvált; s mivel munkába sem állt, s nyakkendője is elárulta, gyanussá vált. Mint esütõtõkõn d. u. érkezett tudósítás jelezte, a jobb módra vágyakozó tettest a csendõrség Polyánban elfogta. Bõvebb részletek még hiányoznak errõl; valamint arról is hogy: hol van hát a 15 ezer korona? és hogy: vajjon a valódi tettes került-e hurokra?

— Nyilvános köszönet. Dr. Kecske-méthy István ev. ref. theologiai tanár a f. évi okt. hó 31-én tartott reformációi emlék-ünnepély alkalmával a helybeli ev. ref. egyház-tanács által felajánlott 50 korona utiköltséget a polgári leányiskola szorgalmas ev. ref. vallásu tanulóinak megjutalmazására adományozta. — Midõn ezen összeget, mint Dr. Kecske-méthy István theologiai tanár nevét viselõ alapítványt az iskola tulajdonába vesszük; a leghálásabb szívvvel mondunk köszönetet azért úgy a nevezett tanár urnak, mint a jóindulatu információt adó helybeli ev. ref. egyház tanácsnak, a polgári leányiskola nevében: Kovács Dániel felügy. biz. elnök. Balázs Márton igazgató

— A szatmári kivégzés. Papp Bélát nov. 22-én reggel hét órakor nem nagy közönség és a hivatalos kiküldöttek jelenlétében fõlakasztották. Csunya zimankós idõben az utozákon ember-ember hátán szorongott s kíváncsian, megilletõdéssel várták az elsõ hirt. Hét óra után hat perczezel a jelenlõvõ két orvos konstataálta a halált. Papp Béla igen nyugodtan viselte magát, segítség nélkül lépett a zsámolyra és Bali Mihály néhány pillanat alatt végzett vele. A vesztõhelyet egy zászlóalj gyalogság és nagyszámu csendõrség vette körül. Rendzavarás nem fordult elõ sehol. Papp Béla az utolsó éjét nyugodtan töltötte és kivégzése elõtt a papot hívatta, kitõl a felajánlott urvacsorát elfogadta. A holttestet a család költségén temették el. Délután pedig megtartották az árverést Papp Béla összes vagyonára.

— Állatsereglet. Özv. Kopeckzy Jáanosné állatsereglete mult csütörtökön kezdette meg elõadásait. Ezen elõadás úgy d. u. 4 órakor, mint este 7 órakor etetéssel volt, egybekötve s szintén ekkor tartott az állatok szokásairól is a magyarázat, melyet Störer József igazgató tartott. Kiemelendõ Mademoiselle Rosette állatszeliiditõ, ki az 6 állatesoportjával igazán merész és meglepõ mutatványokat produkált. Láthatni még egy pár szép példány király tigrist, több szép orosziant, krokodilt, antilopot, leopárdot, orosz farkast pelikánt, strutezot stb. állatokat, melyek mind szép és remek példányok. Közönségünknek ritkán van alkalmuk ily állatesoportot látni; s mint ritkaságot ajánljuk úgy a közönség, mint a tanítók b. figyelmébe, kik tanítványaikat tanulmányaik fejlesztése czéljából, bátran bevezethetnek az állatseregletbe.

HIRDETÉSEK.

—1900. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 204. számú végzése következtében Dr. Szacsay Gyula ügyvéd által képviselt Cseh Viktorné javára, Alcsernátoni Silveszter Albert ellen 960 K. s jár. erejéig 1900. évi május hó 25-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján foglalt és 2300 koronára becsült következő ingóságok u. m.: ökrök és lovak nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 204. számú végzése folytán 960 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi hó napjától járó...% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 65 kor. 40 fill. ben bírósággal mér megállapított költségek erejéig Alcsernáton község házában leendő eszközzésére 1900. évi december hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják a szakra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-Vásárhelyen, 1900. évi nov. hó 19-dik napján.

(129. 1—1.) **Kakutsi Ádám,**
kir. bírósági végrehajtó.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gózerőre beem ezett könyvnyomdája,
könyvkötészete, papir- és írószerkeres-
kedése Kézdi-Vásárhelytt.

Nagy választék minden-
nemű irodák,
noteszek, tol-
lak, tollszá-
rak, és tinta-
tartókban.

Dusraktár-
iskolák részé-
re színes víz-
festék, radir-
gummi, rajz-
papir és rajz-
szegkekben.

Könyv-
nyomda!

Nagy nyom-
tatvány rak-
tárközségek,
egyházak, is-
kolák és ügy-
védi irodák
részére.

Mindenmü
bekötött üz-
leti könyvek
nagy választékban.

Könyvnyomdában az e szakmába vágó
mindennemű munkákat, u. m.: folyóiratok,
művek, füzetek, körlevelek, falragaszok, bár-
czakönyvek, számlák, üzleti- és névjegykár-
tyák, levélfejek, levélborítékok czégyomással,
gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi
meghívók elkészítését a mai kor igényeinek
megfelelően gyorsan és pontosan a legutá-
nyosabb áron vállalom el.

Közigazgatási, körlevési, egyházi stb.
hivatalok részére nagy nyomtatvány raktárt
tartok. A közigazgatási nyomtatvány-
kat készpénzfizetés mellett melyen
leszállított áron á. szítom el.

Kiadásomban helenként kétszer megjelenő
„SZÉKELYFÖLD”
politikai, közgazdasági, társadalmi és szép-
irodalmi hírlapra előfizetéseket bármely idő-
ben elfogadok. Előfizetési ára: Egész évre 10
kor., félévre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill.
Iparosoknak helyben 8 korona.

Háromszék vármegye nyom-
tatvány szállítója.

Különleges-
ségek levél-
papirok, név-
jegyek, me-
nyegzői és
eljegyzési
kártyákban.

Iskolák ró-
szére min-
denféle írkák,
gyakorlatok,
e. yenes és
híromszögü
vonalzók.

Papir-
keres-
kedés!

Könyvek, fü-
zetek, folyó-
iratok bekö-
tése a legol-
csóbb áron
eszközölhe-
tők.

Folyóiratnak
megrende-
lése a legna-
gyobb száza-
lók leenge-
dősével vállal-
tatik el.

Csak ezzel a tör-
vényz. bej. védő-
jeggyel valódi.
LONDON,
Chief Office S. W.
48 Brixton Road.
Főraktárak:
Burmah,
Angol India.
Agen. Zágráb.
Alger.
Amsterdam,
H. Sanders,
Köln S.
Basel.
Szt. János gyógy-
tár, W. Kratz.
Belgrád,
Nikola A. Delini,
gyógytár Mihály
fejedelemhez,
Központi raktár
Szerbia részére.
Berlin, C.
Bologna,
Brüssel,
Pharmacie Ch.
Delacroix & Co.
Budapest,
Török J.
Dr. Egger L. és J.
Caño.
Cöln a. Rh.,
Noris.
Dobreen.
Rich, Luxemburg.
Schmidt P.
gyógysz.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak
akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvény-
széknél bejegyzett „papáca”-védőjeggyel van ellátva.
Fölülmulthatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-,
gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is ki-
tűnően hat és sebet gyógyít.
Egy próbát meg bérmentesen 1 korona 40 fillér.
Szíjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcső

(csodakenőcsőnek nevezik)
utólérhetetlen szívó erejű és gyógyítható. Operá-
ciókat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcs-
osol egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott osont-
szut, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyó-
gyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítható min-
denféle seb gyulladásánál.

Próbát meg bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldik meg.
Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értékte-
len, ugynevezett házi kenőcsöket s más offéléket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz,
Pregrada, Pragerhof felé, a Döll vasut mentén.
Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat
használatra készen a házban tartani. Az összes mű-
velt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát
a törvény üldözi.

Isaigee,
Dordogne, Kopen-
hága,
fabrikon farma.
Milánó,
A. Bertolini.
Maimo, Serrige,
Apot Lejonot.
Nantes,
Pharmacie
O. Frodet,
Nápoly, Palermo.
Páris,
Pharmacie
franzoise, 1 & 2,
Place de la Repu-
blique, Phar-
macie Deprey, 11,
Rue des francs
Bourgeois.
Prága,
Róma,
Corso, Agenzia
del Politecnico.
Roubaix,
Pharmacie
F. Gerard.
Sarsjewe.
Szeged.
Temesvár.
Triest, Velenoe.
Vienne, Zürich.

Csak ezzel a tör-
vényz. bej. védő-
jeggyel valódi.

Nemi bajoknak elkülönített osztályok.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy

DR PALÓCZ v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár gyógymódjával

Budapest, VII. Kerepesi-ut 10 szám, még idül
(krónikus) betegségben szenvedők is

biztos gyógyulást

érnek el. Tíz (10) nagy gyógyterem. Gyógykezelés
egész napon át. Levélre kimerítő válasz.

Rendelés: d. e 10-12-ig és d. u. 2-5-ig.

Ugyanott kapható és megrendelhető „Népszerű orvosi
tanácsadó” II-ik kiadás. Írta: Dr. Palócz. Ára 3
(111. 5—0.) korona.

Vértisztító-, idegerősítő- és soványító-kurák.

Ideg-, gyomor- és női bajok.

Reuma, köszvény, hurutok.